

Eiropas Latviešu apvienības (ELA)
biedrorganizāciju sapulcei

**ELA Revīzijas komisijas
2022. gada 25. marta ziņojums
par ELA saimniecisko darbību un grāmatvedības uzskaiti 2021. gadā
un darba organizāciju 2021. gadā**

1. REVĪZIJAS KĀRTĪBA

Revīzijas komisija darbojās šādā sastāvā, atbilstoši ELA 2022. gada 15. janvāra biedru sapulcē notikušajām Revīzijas komisijas vēlēšanām:

- Dace Gaigala (Francija, LAF)
- Mārīte Kļaviņa (Vācija, Frankfurtes Latviešu biedrība)
- Valda Liepiņa (Luksemburga, ALL)

Revīzijas komisija saņēmusi revidēšanai:

- 1) ELA darbības pārskatu par 2021. gadu,
- 2) Ziņojumu pie gada pārskata,
- 3) Virsgrāmatu,
- 4) Kontu izrakstus,
- 5) Projektu dokumentāciju,
- 6) ELA stratēģijas dokumentu 2021 (saņemtā versija izstrādāta SIF projekta Nr. 2021.LV/DP/13/07 ietvaros).

2. REVĪZIJAS KOMISIJAS VĒRTĒJUMS

ELA turpina savu lomu kā vidutāja starp Eiropas diasporu un Latviju. Tā darbojas kā diasporas latviešu administrācija, aizstāve, ceļrādis, inovāciju bīdītāja.

No 2021. gada pārskata un ziņojuma pie gada pārskata ir redzams, ka ELA ir vērā ņemama organizācija, kura aktīvi darbojas diasporas nostiprināšanā, izglītībā, identitātes saglabāšanā utt. ELA ir vienīgā diasporas pārstāvības organizācija Latvijā, kas veido divvirzienu tiltu starp Latviju un aptuveni 350 000 ārpus Latvijas dzīvojošajiem Latvijas piederīgajiem Eiropā un kaimiņreģionā. ELA ir Pasauls Brīvo Latviešu apvienības (PBLA) lielākā dalīborganizācija un pārstāvēta tās valdē. Eiropas Savienības līmenī ELA darbojas kā mobilo eiropiešu ietvarorganizācijas Europeans Throughout the World (ETTW) dalīborganizācija un ir pārstāvēta tās valdē. ELA biedrorganizāciju skaits paplašinās un 2021. gadā pievienojās trīs biedrības – Frankfurtes Latviešu biedrība, Latviešu kultūras biedrība SAIME (Štutgarte), Latvijas diasporas apvienība Portugālē. ELA prezidijs regulāri sazinās, protokolē sēdes. Revīzijas komisija pozitīvi vērtē iniciatīvu regulāri izsūtīt prezidija protokolus, kā arī regulāri aicināt Revīzijas komisiju piedalīties sanāsmēs un aicina šo tradīciju turpināt.

2020. un 2021. gada ELA darbību ietekmēja Covid 19 pandēmija, kuras dēļ ilgu laiku nebija iespējami pasākumi klātienē, kas nozīmēja diezgan ierobežotu pierasto diasporas aktivitāšu izpildi. ELA 70 svētki bija viena no retajām reizēm, kad ELA biedriem bija iespēja tikt klātienē. ELA pilnsapulce organizācijas 70-gadu zīmē notika 2021. gada 31. jūlijā. Ņemot vērā vairākus apstākļus, pilnsapulce nolēma prezidija vēlēšanas atlikt uz 2022. gada janvāri. Vēlēšanas notika attālināti 2022. gada 15. janvārī.

ELA reaģēja uz Covid 19 izaicinājumu un atrada citus sadarbības veidus - organizējot attālinātas sēdes, konferences, seminārus utt., reizēm pat fokusējot darbību koncentrētāk nekā klātienē sēdēs. Šādas

attālinātas sanāksmes arī sniedza iespēju paplašināt sēžu dalībnieku loku. Skolas un organizācijas meklēja savus risinājumus, apvienojot darbu klātienē un attālināti. Revīzijas komisija aicina arī nākotnē pastiprināti strādāt hibrīdformātā, tā veicinot aktīvāku ELA biedru iesaisti konkrētās aktivitātēs neatkarīgi no ģeogrāfiskās atrašanās vietas.

Naudas plūsma

ELA plašajai darbībai apgrozāmie naudas līdzekļi pārsvarā nāk nevis no biedroorganizācijām, bet no dažādām Latvijas valsts iestādēm, fondiem, aģentūrām utt.

2021. gadā ELA nesaņēma nevienu ziedojumu.

Naudas apgrozījums 2021. gadā ir EUR 1 500 377.08 - no tā lielākā daļa saistībā ar projektiem no dažādām valstiskām institūcijām. Galvenie naudas avoti ir: Latviešu valodas aģentūra (LVA) – diasporas skolu atbalstam un semināru organizēšanai skolotājiem, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) – pētniecības sadarbības projektam, Sabiedrības integrācijas fonds (SIF) – pilsoniskās līdzdalības veicināšanai un projektam “3I-Identitāte, Ieguldījums, Iesaiste”. ELA sadarbojas ar PBLA, īstenojot Kultūras ministrijas projektus. Tieši šie līdzekļi dod ELA iespēju bagātināt Eiropas diasporas dzīvi un veicināt latvietības un saiknes ar Latviju uzturēšanu.

ELA biedru naudas nodrošina tikai tās pamatvajadzības - grāmatvedes pakalpojumus (noteikts Latvijas likumdošanā), Zoom licences, mājas lapas uzturēšanas izmaksas, bankas kontu izmaksas, PBLA un ETTW biedru naudas u.c.

Parādi par ELKS I rīkošanu Briselē tika atmaksāti 2021. gadā un ELA 2021. gadu beidz bez tālākām parādsaistībām.

Arī 2021. gadā ELA ir veiksmīgi nodrošinājusi “rezerves fondu”, noslēdzot gadu ar pozitīvu bilanci.

ELA prezidijs strādā brīvprātīgi. ELA pamatdarbību būtiski ietekmē projektu naudas pieejamība - 2021. gadā algotie darbinieki tika piesaistīti tikai un vienīgi konkrētu projektu ietvaros (projektu vadītājs, sabiedrisko attiecību speciālists, pasākumu vadītājs, ELA pārstāvis Latvijā u.c.). Tās bija vai nu trešās personas vai ELA prezidija locekļi. Lai nošķirtu prezidija darbu no tehniskiem pakalpojumiem projektu ietvaros un novērstu interešu konflikta iespēju, ir izstrādātas un pieņemtas vadlīnijas šādiem gadījumiem. Vienīgais pastāvīgais līgums ELA ir par grāmatvedības pakalpojumiem, kas 2021. gadā arī tikuši segti ar piešķirto projektu finansējumu.

2021. gadā pirmo reizi ELA tika piesaistīta neatalgota praktikante - Karīna Cirse no Norvēģijas, kurai astoņu nedēļu prakse bija daļa no augstskolas studijām organizāciju vadībā. Ja vien iespējams, šādu praksi vajadzētu attīstīt.

Par pārskatiem

Revīzijas komisijas 2022. gada ziņojuma pamatā ir Revīzijas komisijai nodrošinātā pieeja elektroniskiem projektu dokumentiem, kā arī gada laikā saņemtie protokoli un līdzdalība dažās prezidija sēdēs. Papildinformāciju un atbildes uz dažiem jautājumiem Revīzijas komisijai sniedza Vita Kalniņa (ELA prezidija locekle/kasiere).

ELA pārskati ir rūpīgi un detalizēti sagatavoti ar attaisnojošo dokumentāciju (uzņēmumu līgumi utt.) atbilstoši Latvijas normatīvajiem aktiem. Dokumenti tiek glabāti atbilstoši noteikumiem 3-5 gadus, ar nolūku pēc tam saglabāt tikai katra projekta saturisko atskaiti ar sīkiem aktivitāšu aprakstiem un secinājumiem. Dokumenti papīra formātā tiek uzglabāti drošībā biedrības faktiskajā birojā Rīgā, darbinieces Airas Priedītes pārraudzībā. Elektroniskā formātā dokumenti tiek uzglabāti cietā diskā.

ELA ir vairāki konti. Tas ir saistīts ar projektu finansētāju prasību katram projektam atvērt savu kontu. Valsts kases kontu uzturēšana nav saistīta ar izmaksām.

Par projektiem

SIF projekts Nr. **2021.LV/DP/13/07** ietver sevī dažādas aktivitātes, kas saistītas ar ELA pārstāvniecības Latvijā stiprināšanu diasporas līdzdalībai un saiknes stiprināšanai ar Latviju. Kopējais projekta finansējums sastādīja EUR 13 351,08. **Jo īpaši Revīzijas komisija uzteic projekta ietvaros izstrādāto ELA darbības stratēģiju un aicina jauno prezidiju tur iekļauto informāciju un iespējas ņemt vērā turpmākās darbības plānošanā un īstenošanā. Revīzijas komisija aicina jauno prezidiju turpināt arī projekta ietvaros uzsākto sadarbību ar platformu Open2vote ar mērķi savu darbības plānu balstīt uz faktiem un aptaujas rezultātiem.**

SIF projekts Nr. **2021.LV/DP/14/01** aptver vairākas aktivitātes, kas realizētas attiecībā uz ELA kapacitātes stiprināšanu diasporas kopienu un organizāciju savstarpējās sadarbības veicināšanai. Kopējais projekta finansējums sastādīja EUR 14 006,24. Kā galvenās aktivitātes projekta ietvaros tika realizētas ELA balvas pasniegšanas ceremonija, tiešsaistes sarunu cikls “Kafija ar ELA”, prezidija ceļu izmaksas, kā arī ELA dalības maksa PBLA un ETTW. **Revīzijas komisija uzteic izmantoto iespēju caur projekta finansējumu segt gada biedra naudu PBLA, tā 2021. gadā atslogojot ELA pamatvajadzību finansējumu.**

SIF projekta Nr. **2021.LV/NVOF/MAC/047/39** (“Latvietība “3I” - Identitāte, Ieguldījums, Iesaiste (2021)”), finansējums sastāda EUR 19 223,59 un tas galvenokārt izmantots ELAs grāmatvedības un Latvijas biroja vadības un administrācijas nodrošināšanai un 28. jūlijā notikušās ELA kopsapulces Rīgā izdevumu segšanai.

Līgums ar LVA Nr. **3.4./21/48** ietver 2 aktivitātes: finansiālā atbalsta sistēmas nodrošināšanu latviešu nedēļas nogales skolām Eiropā un izglītojošu pasākumu (semināru, kursu un meistarklašu diasporas skolotājiem un vecākiem u.c.) nodrošināšana latviešu valodas apguves un lietojuma veicināšanai latviešu diasporā Eiropā. Kopējais finansējuma apjoms sastādīja EUR 134 200. **Revīzijas komisija uzteic detalizēto noslēguma pārskatu, kas uzskatāmi atspoguļo īstenotos pasākumus, sniegto atbalstu skolām un parāda naudas izlietojuma sadalījumu, kā arī sniedz ieteikumus sadarbībai nākotnē.**

Līgums ar IZM Nr. **23-11.3e/21/91** par sadarbību pasākumu organizēšanā un īstenošanā parakstīts 2021. gada septembrī, tā izpildes termiņš ir 18 mēneši, līdz ar to naudas līdzekļi parādīsies virsgrāmatas izrakstos 2022. un 2023. gadā. Avansa maksājums EUR 5 000 parādās 2021. gada virsgrāmatā. **Atsauce uz līguma numuru nosaukumā atvieglotu izsekošanu naudas plūsmai vairāku gadu griezumā.**

3. REVĪZIJAS KOMISIJAS SLĒDZIENS

Revīzijas komisija konstatē, ka:

- 1) saņemtais finanšu pārskats par 2021. gadu sniedz informāciju par apvienības darbību un atbilst attaisnojošiem dokumentiem. Komisija apstiprina pirmajā punktā minētos dokumentus;
- 2) grāmatvedības uzskaitē apvienībā tiek kārtota saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām;
- 3) prezidijs ir darbojies, ievērojot biedrorganizāciju sapulces lēmumus;
- 4) Revīzijas komisijas darbu atvieglotu savlaicīga finanšu dokumentu un pārskatu saņemšana, taču revīzijas komisija apzinās, ka jaunā prezidija ievēlēšana janvārī ir apgrūtinājusi šā gada atskaišu sagatavošanu.
- 5) Prezidijs ir ņēmis vērā 2020. gada Revīzijas komisijas ieteikumus:
 - a) Revīzijas komisija regulāri gada gaitā saņēmusi informāciju par ELA prezidija darbu, ieskaitot iespēju piedalīties paplašinātās sēdēs (Zoom).
 - b) ELA mājas lapa darbojas. Komisija uzteic veiksmīgo un aktīvo darbu sociālā medijā "Facebook", bet aicina padomāt par informācijas pieejamību tiem, kas neizmanto FB, kā arī izskatīt citas platformas, piem. Instagram, kas tagad iegūst lielāku popularitāti.

Pārnestie uzdevumi jaunajam prezidijam:

- 1) kā **prioritāti** jaunam prezidijam un statūtu komisijai pabeigt darbu pie statūtu revīzijas. ELA ir pierādījusi savu elastību, mainoties laikiem līdzīgi, un tieši Covid periodā redzam, kā veidols mainās un noturas.
- 2) izlemt biedrorganizāciju biedru naudas apjoma politiku. Biedru naudu uzskaites formāts būtu jāvienkāršo un jāpadara pārskatāmāks. Skolu finanšu pārskats ir pārskatāms un pilnīgs.
- 3) apsvērt iespējas izveidot gada budžetu un darbības plānu, kas atšķirtu pamatdarbību (nepieciešamo) un iecerētās darbības. Revīzijas komisija apzinās, ka ir grūti paredzēt, kādi līdzekļi būs no valsts pieejami un tādēļ ierosina atsevišķi uzrādīt, kas finansēts no biedrorganizāciju biedru naudām un ELA pašas ienākumiem (norādot, kā tie tērēti) un kas no valsts finansējuma.
- 4) kā iepriekš ierosināts, izveidot projektu pārskata kopsavilkumu (skat. šī ziņojuma sadaļu "par projektiem"), kā arī budžeta pārskatu laika periodam. Diemžēl vienota forma projektu atskaitēm nav iespējama, jo katrs projekta finansētājs prasa atšķirīgu formu.
- 5) pārskatiem pievienot precīzāku mērķizmaksu informāciju (piem. "Medūza"). Laika gaitā uzskaitē arvien vairāk notiks elektroniskā formā, tādēļ būtu jānodrošina tā pati informācija gan papīra, gan elektroniskā formātā. Šobrīd papīra dokumentiem tiek pievienota papildinformācija, kas elektroniskajos dokumentos neparādās.
- 6) apstiprināt nolikumu ELA balvai: tas ir izstrādāts projekta formātā, bet gaida formalitāšu nokārtošanu. Pirmā balva tika pasniegta ELA 70 svētkos.
- 7) nokārtot formalitātes saistībā ar pilnsapulces lēmuma izpildi par zīmolu "Brīvā Latvija".
- 8) ELA prezidijam un biedrorganizācijām iesaistīties darbā pie ELA finanšu avotu dažādošanas (meklēt jaunus un nestandarta veidus, kā piemēram "crowdfunding", pieteikšanās citu valstu fondiem), palielināšanas un pastāvīguma nodrošināšanas.
- 9) turpināt labo praksi, arī nākotnē piesaistot praktikantus ELA darbībai, kā tas izdevās 2021. gadā ar praktikanti no Norvēģijas.

Revīzijas komisija ierosina:

- 1) ņemot vērā Latvijas likumdošanas finanšu atskaišu iesniegšanas termiņus, gada atskaiti un pilnsapulci organizēt vasaras beigās vai rudenī. Gada budžetu varētu apstiprināt rakstiski gada sākumā.
- 2) ELA definēto mērķu efektīvai īstenošana, kas šobrīd iespējama tikai ar SIF un citu projektu finansiālu atbalstu un attiecīgi lielu papildus administratīvo slogu, turpināt nodrošināt pieredzējušu projektu rakstītāja piesaisti. Vajadzības gadījumā - kādam no prezidija apmeklēt projektu

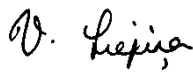
rakstīšanas semināru.

- 3) veidot satura rādītāju ELA aktivitātēm gada griezumā hronoloģiskā secībā, kas ļautu vieglāk izprast ELA finansiālo pārskatu (piem. LIAA līgums, projekti, kas turpinās utt.).
- 4) Revīzijas komisija izsaka atzinību par ELA darbības un attīstības stratēģijas izstrādi un aicina biedrorganizācijas un jauno prezidiju tur iekļauto informāciju un iespējas ņemt vērā turpmākās darbības plānošanā un īstenošanā.
- 5) lai optimizētu ELA prezidija iekšējo kapacitāti savu mērķu un uzdevumu izpildei, jaunajam prezidijam izskatīt vajadzību par atkārtotu komandas saliedētības semināru, kāds notika 2020. gadā.
- 6) ELA pilnsapulcei atbrīvot prezidiju no atbildības par ELA saimniecisko darbību un grāmatvedības uzskaites atbilstību 2021. gadā.

2022. gada 25. martā.

Māriņa Kļaviņa

Valda Liepiņa

Dace Gaigala